

Co-funded by
the European Union

Embracing EU corporate social
responsibility: challenges and
opportunities of business-society bonds
transformation in Ukraine

101094100 — EECORE — ERASMUS-JMO-2022-HEI-
TCH-RSCH-UA-IBA

<https://eecore.snau.edu.ua/>

СЕРТИФІКАТНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ КУРС

КОРПОРАТИВНА СОЦІАЛЬНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ / ВІДПОВІДАЛЬНА ДІЛОВА ПОВЕДІНКА ТА СОЦІАЛЬНЕ ПІДПРИЄМНИЦТВО

2024

Заняття. 3 КОНЦЕПЦІЯ ЕВОЛЮЦІЇ
КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ
ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: РОЛЬ КОНТЕКСТУ ТА
ІНСТИТУЦІЙНИХ УМОВ

Олег ПАСЬКО

<https://eecore.snau.edu.ua/komanda-proiektu/oleg-pasko/>

SNAU
University that
studies life

25.06.2024

17.00 EEST

УВАГА! ВЕДЕТЬСЯ ПРЯМА ТРАНСЛЯЦІЯ ТА ЗАПИС ЗАХОДУ НА **YOUTUBE**

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

КОНЦЕПЦІЇ ЕВОЛЮЦІЇ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: РОЛЬ КОНТЕКСТУ ТА ІНСТИТУЦІЙНИХ УМОВ

1. РОЛЬ КОНТЕКСТУ У ЕВОЛЮЦІЇ ТА РОЗУМІННІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
2. КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ЕВОЛЮЦІЇ І РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
3. ІСТОРІЯ
4. РЕЛІГІЯ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ТРАДИЦІЇ
5. КУЛЬТУРА, СОЦІАЛЬНІ НОРМИ І ЗВИЧКИ
6. ГЕОГРАФІЯ
7. ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ
8. РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
9. ІНСТИТУТИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
10. МЕРЕЖІ БЕЗПЕКИ

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. РОЛЬ КОНТЕКСТУ У ЕВОЛЮЦІЇ ТА РОЗУМІННІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Корпоративна соціальна відповідальність (КСВ) не є виключно західною концепцією. Хоча це може бути правдою те, що дослідження КСВ проводилося протягом тривалого періоду часу в західних академічних установах, і практика КСВ менеджерами компаній є більш поширеною на Заході, ніж деінде, однак ця концепція існує в усьому світі.

Існують також суперечливі теорії щодо появи концепцій і практик корпоративної соціальної відповідальності в країнах, що розвиваються: чи ці концепції походять із внутрішніх джерел, чи вони імпортовані із західних розвинених країн як частина моделі ділової поведінки, яку транснаціональні компанії приносять із собою як вони поширилися по всьому світу???

Visser, Wayne, & Tolhurst, N. (Eds.). (2017). *The World Guide to CSR*. Routledge.

<https://doi.org/10.4324/9781351278928>

Idowu, S. O. (Ed.). (2021). *Current Global Practices of Corporate Social Responsibility*. Springer International Publishing.

<https://doi.org/10.1007/978-3-030-68386-3>

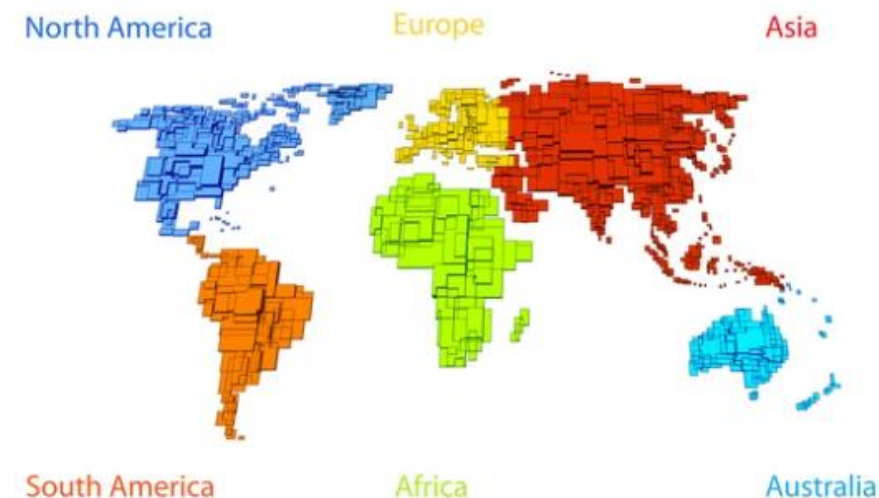
Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. РОЛЬ КОНТЕКСТУ У ЕВОЛЮЦІЇ ТА РОЗУМІННІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Мета тут, однак, полягає не в тому, щоб вирішити ці суперечливі теорії. Наша мета МАТИ аналітичний інструмент, ОСНОВУ ДЛЯ ВИВЧЕННЯ ПРИРОДИ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ НЕЗАЛЕЖНО ВІД ТОГО, ДЕ ВОНА ПРАКТИКУЄТЬСЯ. І це для того, щоб підкреслити **ВАЖЛИВІСТЬ КОНТЕКСТУ**. Цей аналітичний інструмент включає вісім елементів і розроблений, щоб допомогти нам інтерпретувати контекстуальні умови країни, культури та/або регіону, а також зрозуміти, чому і як практика КСВ може відрізнитися в Україні, від практики в Китаї та Індії чи в країнах Глобальної Півночі.

Örtenblad, A. (2016). Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context. Edward Elgar Publishing.
<https://doi.org/10.4337/9781783474806>

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. РОЛЬ КОНТЕКСТУ У ЕВОЛЮЦІЇ ТА РОЗУМІННІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Щоб краще зрозуміти, як розвивалася КСВ і як вона фактично практикується в тій чи іншій країні чи регіоні, важливо розглянути та зрозуміти контекст, у якому виникла КСВ. І щоб допомогти нам зрозуміти це, у цьому занятті буде представлено **АНАЛІТИЧНИЙ ІНСТРУМЕНТ, ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ ШАБЛОН**, який може допомогти нам систематично вивчити розвиток КСВ у цій країні та зрозуміти, чому він може суттєво відрізнятися від того, що розуміють і практикують західні країни.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

1. РОЛЬ КОНТЕКСТУ У ЕВОЛЮЦІЇ ТА РОЗУМІННІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Вісім елементів цього аналітичного інструменту:

1. історія;
2. релігія (або панівна філософська думка);
3. соціальні норми, звичаї та культура;
4. географія;
5. політичні структури;
6. рівень економічного розвитку;
7. інститути громадянського суспільства; і
8. переважні положення про «мережу безпеки» *prevailing 'safety net' provisions*.

Перші чотири з цих елементів є більш-менш статичними та слугують для опису того, як корпоративна соціальна відповідальність розуміється в даній країні. Наступні чотири елементи зовсім не статичні, і вони допомагають нам зрозуміти, як вивчення та практика КСВ змінюється з часом у цій країні

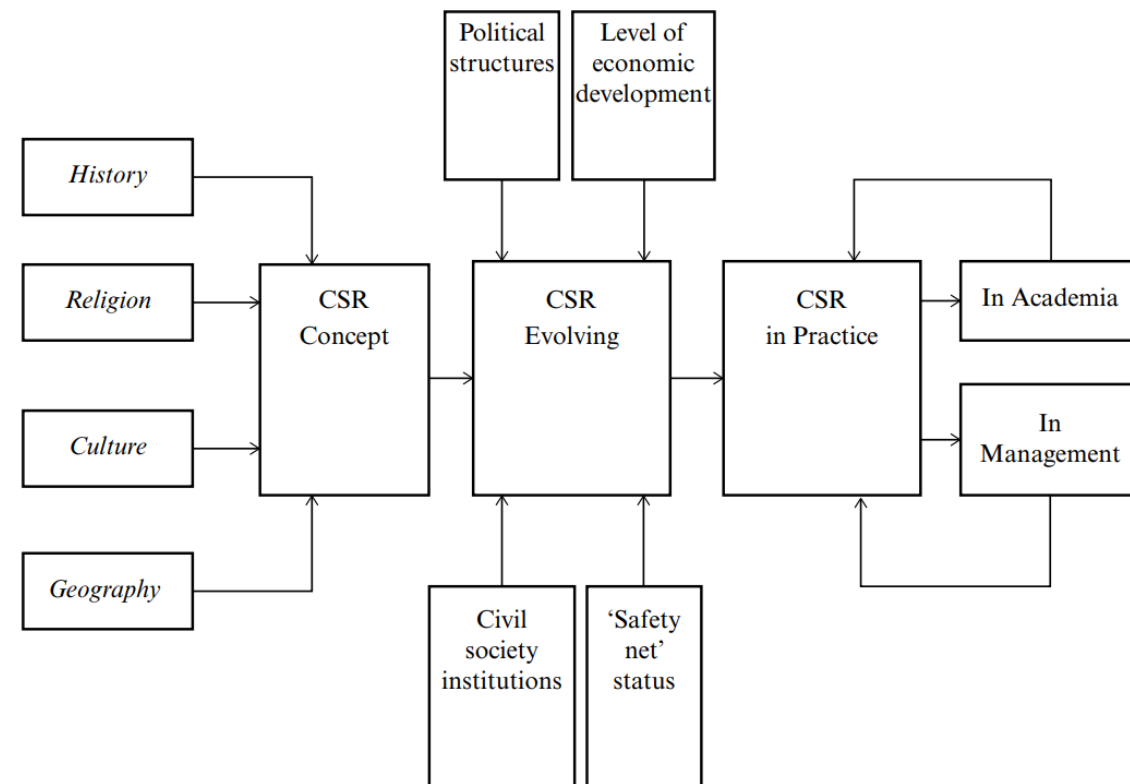
Örtenblad, A. (2016). Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context. Edward Elgar Publishing.

<https://doi.org/10.4337/9781783474806>

2. КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ЕВОЛЮЦІЇ І РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ

Слід розуміти, що ЦІ ЕЛЕМЕНТИ НЕ МАЮТЬ ОДНАКОВОЇ ВАГИ; ДЕЯКІ Є ВАЖЛИВІШИМИ ЗА ІНШІ, І СТУПІНЬ ЇХ ВАЖЛИВОСТІ БУДЕ ВІДРІЗНЯТИСЯ ВІД ОДНІЄЇ КРАЇНИ, КУЛЬТУРИ ЧИ РЕГІОНУ ДО ІНШОЇ. Розглянемо ці елементи більш детально, щоб зрозуміти, як кожен із них може вплинути на розуміння та практику КСВ.

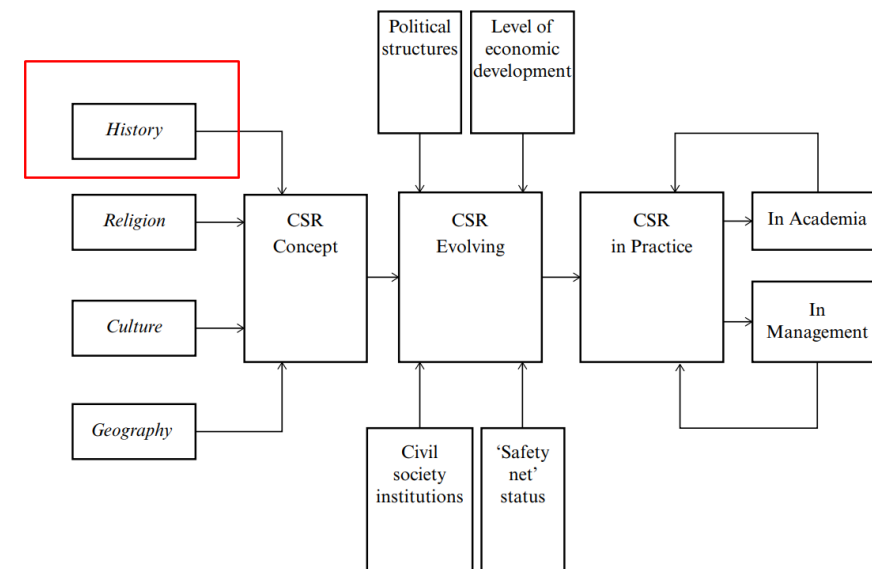

3. ІСТОРИЯ

Китай.

Буквально тисячі років країна переживала династичні правління з невеликими можливостями або без можливості для формування бізнес культури чи бізнес-мислення. І навіть коли це закінчилося майже рівно сто років тому, заворушення між націоналістами та комуністами та наступний комуністичний уряд не допускали володіння приватною власністю та вільної ринкової діяльності. Держава керувала економік
Лише зі смертю Мао Цзедуна в 1976 році та відкриттям Ден Сяопіном через рік чи два двері для прийняття деяких ринкових економічних рішень навіть концепція корпорації почала закріплюватися. Тож не дивно, що практика та вивчення корпоративної соціальної відповідальності в Китаї мають бути **на зачатковій стадії порівняно із Заходом.**

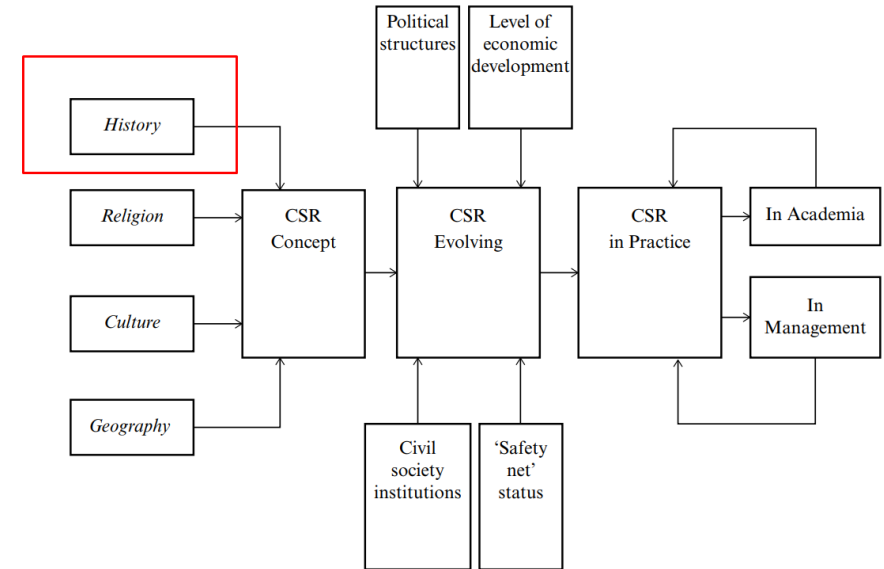

3. ІСТОРИЯ

Індія.
Незважаючи на те, що країну все ще можна вважати країною, що розвивається, її більш ніж трьохсотлітня історія контролю та домінування Великої Британії не може не вплинути на розвиток її концепції корпоративної соціальної відповідальності. Досить різні історії цих двох націй допомагають пояснити, чому КСВ сприймається і практикується в обох країнах по-різному.

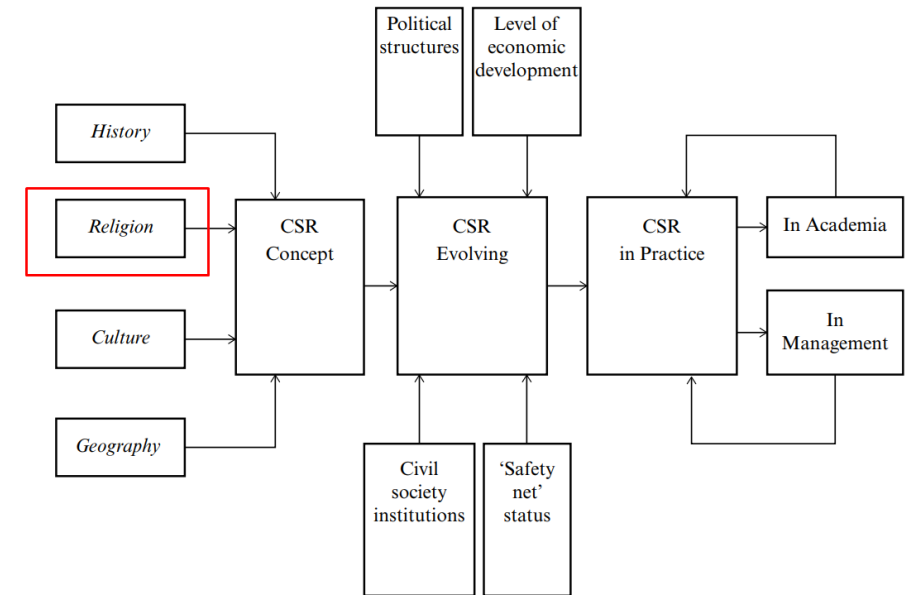

4. РЕЛІГІЯ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ТРАДИЦІЇ

Релігія та філософські традиції

Підручники з бізнес-етики незмінно говорять нам, що наше мислення та розуміння етичних питань, що є правильним і неправильним, що таке добре і погане, формуються нашою релігійною та/або філософською спадщиною. Здається розумним поширити цю ідею також на наше розуміння корпоративної соціальної відповідальності. На Заході ми є продуктом нашого іудео-християнського походження. Індія зазнала впливу як ісламу, так і індуїзму в різні періоди своєї історії та в різних регіонах країни.

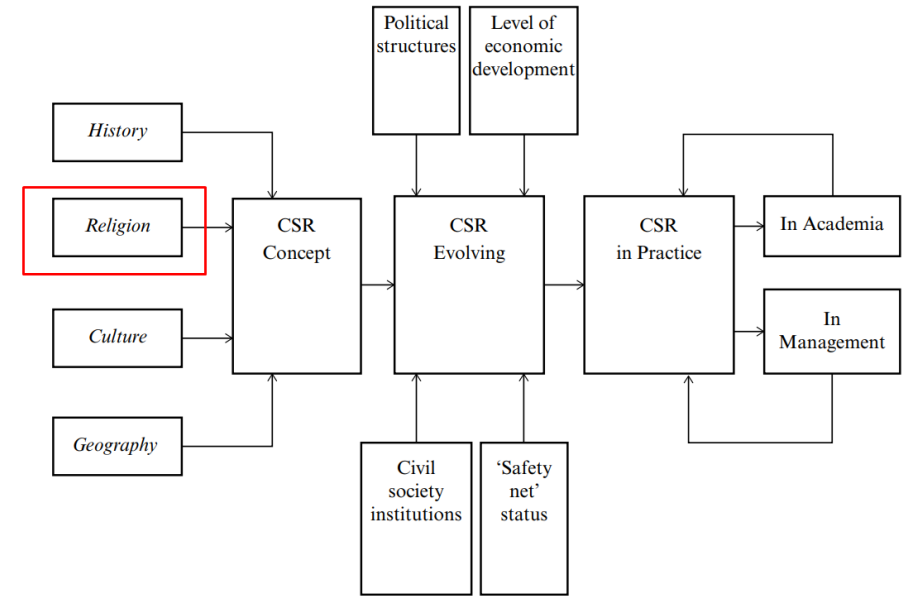

4. РЕЛІГІЯ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ТРАДИЦІЇ

Релігія та філософські традиції

Китай та інші країни Східної Азії протягом століть були піддані впливу буддистських і даоських вчень. Широка смуга країн, що простягаються через північну Африку до Близького Сходу і далі до частини Східної Азії, були переважно мусульманськими протягом тисячі років або більше.

Чи не має сенсу те, що корпоративна соціальна відповідальність у кожному з цих регіонів матиме дещо різне значення?

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

4. РЕЛІГІЯ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ТРАДИЦІЇ

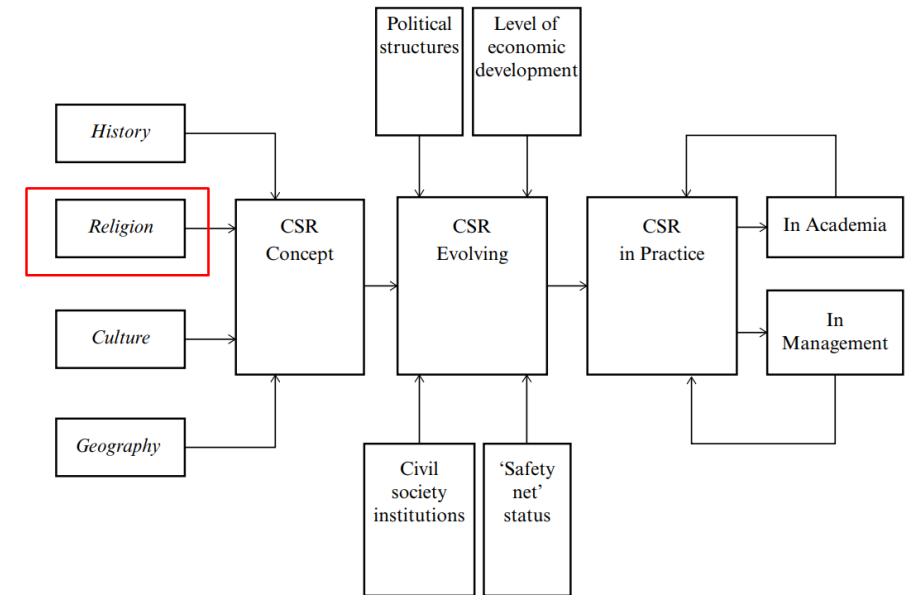
Релігія та філософські традиції

Однак ми повинні бути обережними, щоб не робити занадто багато цього розрізнення. У всіх трьох авраамічних релігіях - християнстві, іудаїзмі та ісламі - **концепція милосердя розглядається як важлива чеснота**. Таким чином, можна припустити, що від підприємств, які працюють у будь-якому з цих трьох релігійних середовищ, можна очікувати зобов'язань і відповідальності, окрім простого накопичення прибутку, зобов'язань, які поширюються на ширші суспільства, в яких працюють ці підприємства.

Потрібно провести більше наукової роботи, щоб оцінити, наскільки переважаюча релігія та філософська думка впливають на концепцію корпоративної соціальної відповідальності.

Örtenblad, A. (2016). *Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context*. Edward Elgar Publishing.

<https://doi.org/10.4337/9781783474806> p. 34

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

5. КУЛЬТУРА, СОЦІАЛЬНІ НОРМИ І ЗВИЧКИ

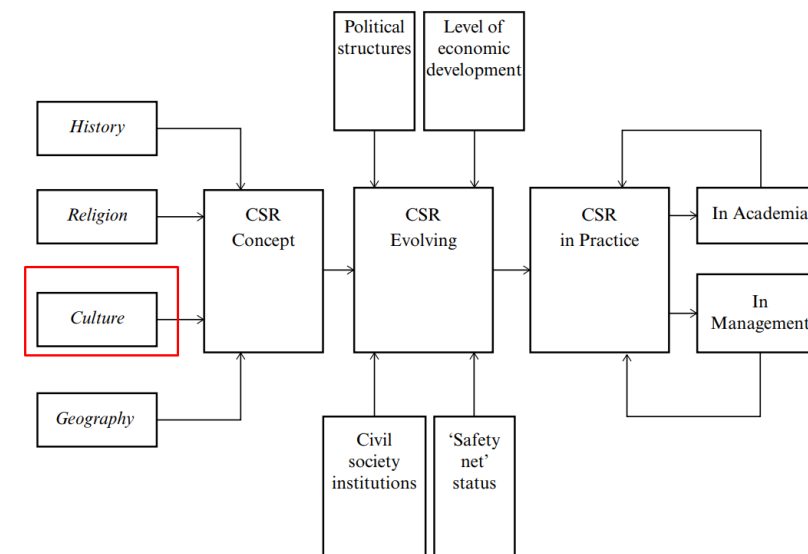
КУЛЬТУРА, СОЦІАЛЬНІ НОРМИ І ЗВИЧКИ

Країни, регіони та культури відрізняються тим, як їх громадяни ставляться один до одного, тим, що їхні громадяни вважають важливим.

Американці, наприклад, пишаються своїм індивідуалізмом і відомі за цим. Від кожної людини очікується і вона може, принаймні теоретично, отримати максимум від себе шляхом наполегливої праці, енергії та застосування.

Інші суспільства, зокрема в Африці, Індії та на Сході, є більш колективістськими у своєму мисленні. Благо клану, села чи племені має пріоритет над благом окремої людини.

Ми знову можемо звернутися до Китаю як прикладу більш колективістського суспільства. Протягом усієї китайської історії, протягом тисячоліть династичного правління, а також під час комуністичного правління, починаючи зі створення Китайської Народної Республіки в 1949 році, благополуччя людини сублімувалося на благо села, провінції чи нації. Володіння та управління власністю було функцією уряду, яка, ймовірно, діяла в найкращих інтересах суспільства в цілому.

Örtenblad, A. (2016). *Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context*. Edward Elgar Publishing.

<https://doi.org/10.4337/9781783474806> p. 34

Co-funded by
the European Union

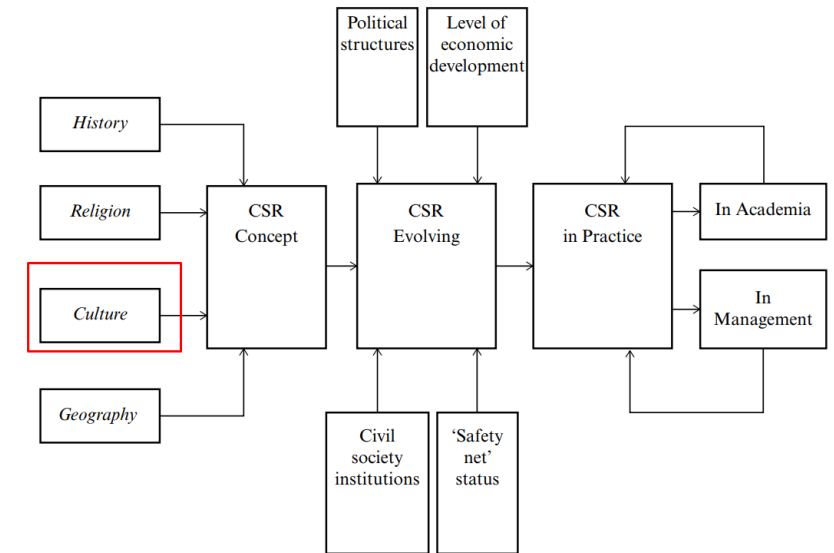
Sumy National
Agrarian University

5. КУЛЬТУРА, СОЦІАЛЬНІ НОРМИ І ЗВИЧКИ

КУЛЬТУРА, СОЦІАЛЬНІ НОРМИ І ЗВИЧКИ

Ще одна соціальна норма, на яку слід звернути увагу, це важливість сім'ї.

В Індії, Китаї та інших країнах Сходу все ще є нормою спільне проживання кількох поколінь однієї родини. Незважаючи на те, що звичай слабшає, шлюби все ще зазвичай організуються сім'ями молодих людей. Наречений і наречена, як правило, не йдуть заводити власне господарство; наречена залишає свою сім'ю та переїжджає до сім'ї нареченого та стає її частиною. Поклоніння предкам все ще поширене в деяких частинах Китаю.

Örtenblad, A. (2016). *Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context*. Edward Elgar Publishing.

<https://doi.org/10.4337/9781783474806> p. 34

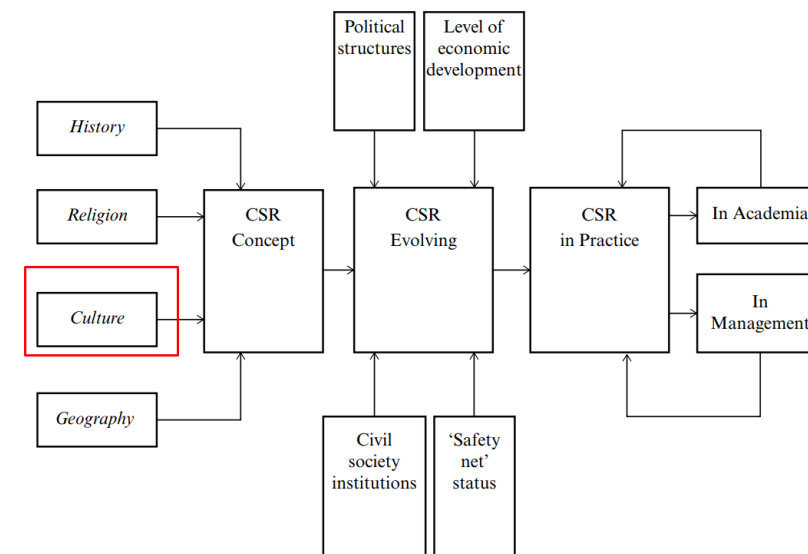
5. КУЛЬТУРА, СОЦІАЛЬНІ НОРМИ І ЗВИЧКИ

КУЛЬТУРА, СОЦІАЛЬНІ НОРМИ І ЗВИЧКИ

Наскільки відрізняються ці соціальні норми на Сході від Заходу?

Але **ВАЖЛИВІСТЬ СІМ'Ї ТА СПЕКТР ІНДИВІДУАЛІЗМУ ТА КОЛЕКТИВІЗМУ**

— це не просто цікавинки, які мають вивчати соціологи та антропологи. Вони допомагають визначити, у чому полягає і має бути сенс корпоративної соціальної відповідальності. У колективістському суспільстві, можливо, у Бангладеш, право окремого працівника на безпечне робоче місце, не кажучи вже про комфорт, і право цього працівника на гуманне поводження з боку його чи її роботодавця можуть бути відкинуті, якщо це служить ширшим інтересам громади та суспільства, в цілому. Роботодавці можуть припускати, що про потреби працівника піклуватиметься його чи її сім'я, таким чином зменшуючи або скасовуючи відповідальність роботодавця.

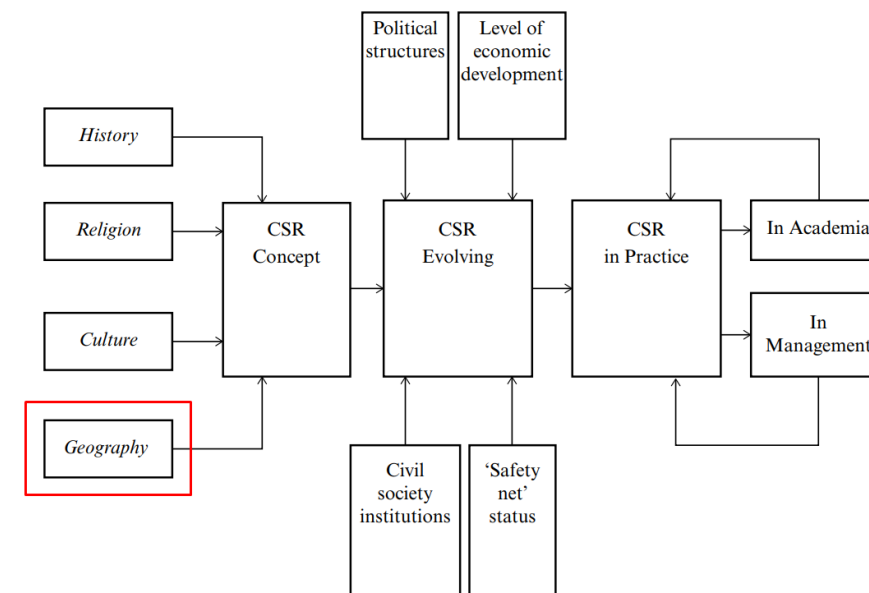

6. ГЕОГРАФІЯ

ГЕОГРАФІЯ

Навіть географія, фізичне розташування країни та її відносини з сусідами можуть впливати на те, як ця країна бачить і практикує корпоративну соціальну відповідальність. Наприклад, Польща розташована на лінії розлому між Західною Європою та Росією та Сходом. За останні приблизно 20 років після розпаду СРСР Польща поступово перемістила свої комерційні та економічні зв'язки більше на Захід, кульмінацією чого стало приєднання до Європейського Союзу в 2004 році. Тому не дивно, що КСВ у Польщі набираючи все більш західного відтінку.

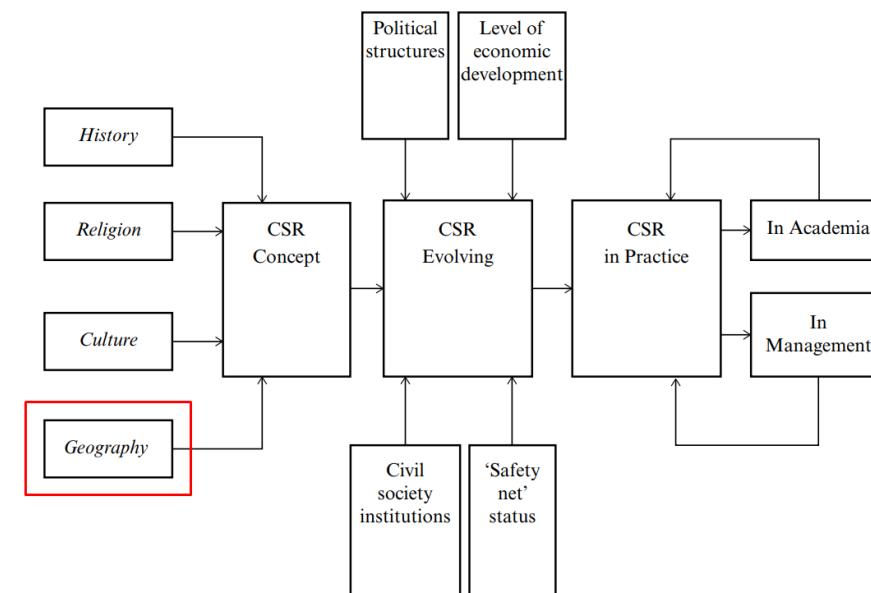

6. ГЕОГРАФІЯ

ГЕОГРАФІЯ

Після повалення царського режиму в 1917 році на політичну та економічну системи Китаю вплинула його сусідка на півночі, Росія. Тісні економічні та культурні зв'язки між Сполученими Штатами та Канадою, сусідами у Північній Америці, вплинули на подібність уявлень обох країн про корпоративну соціальну відповідальність. Такий самий аргумент можна навести щодо сусідніх країн Північної Європи.

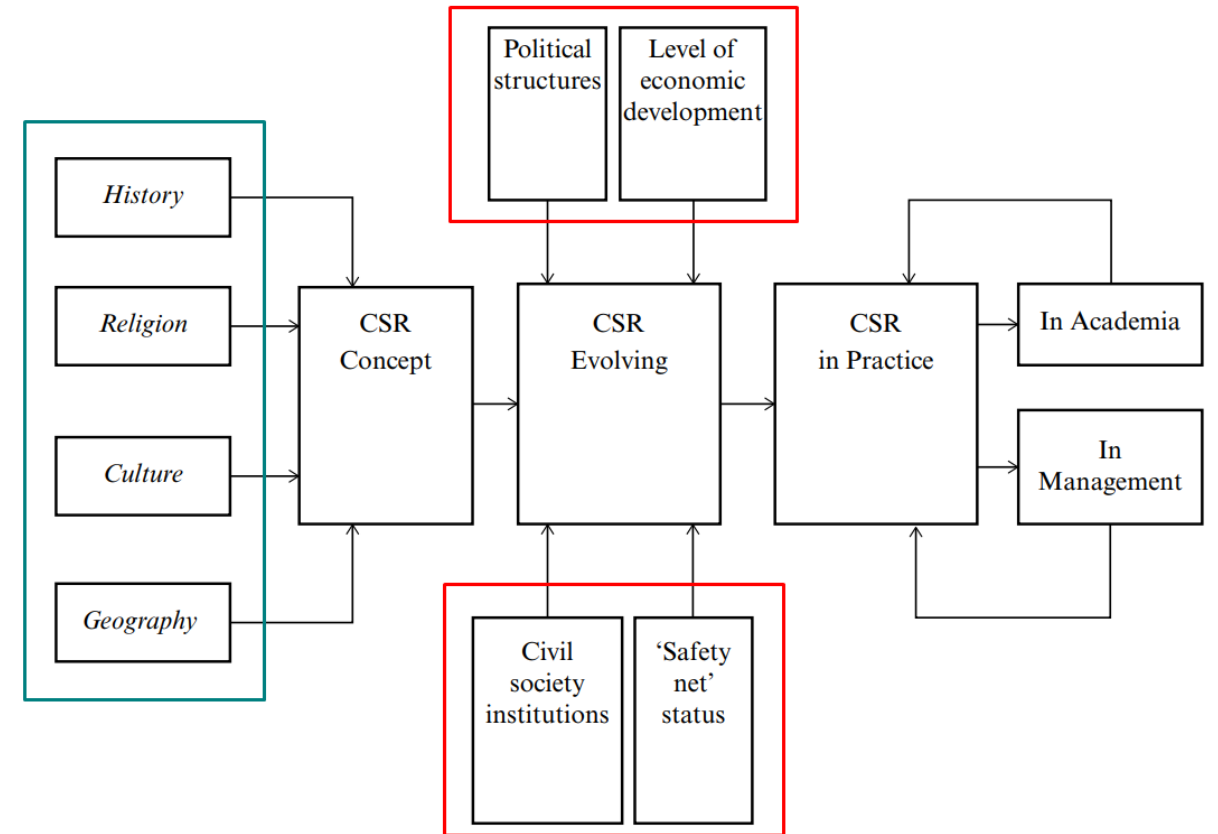

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

Ці чотири елементи нашого аналітичного інструменту є **ВІДНОСНО СТАБІЛЬНИМИ** і, отже, впливають на саму концепцію корпоративної соціальної відповідальності в будь-якій країні, регіоні чи культурі. Інші чотири елементи, однак, не настільки стабільні. У міру того як відбуваються зміни в політичних структурах країни, рівні її економічного розвитку, її інститутах громадянського суспільства та положеннях «мережі безпеки», розуміння та практика КСВ у цій країні розвивається, як показано на рисунку. Тепер ми розглянемо приклади цих чотирьох останніх елементів.

Co-funded by
the European Union

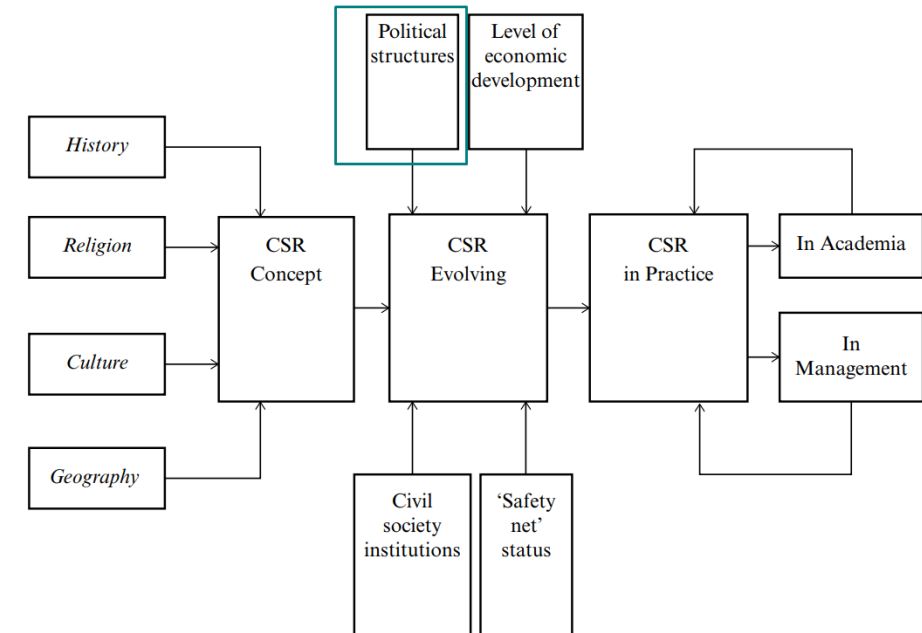

Sumy National
Agrarian University

7. ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

Оскільки корпоративна соціальна відповідальність настільки тісно пов'язана зі стосунками між бізнесом і урядом, легко зрозуміти, чому політичні структури країни можуть впливати на концепцію та практику КСВ у цій країні. Погляд на Китай і Сполучені Штати, які представляють комуністичну форму правління та переважно капіталістичну політичну економію, пропонує просту ілюстрацію та яскравий контраст.

Örtenblad, A. (2016). *Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context*. Edward Elgar Publishing.

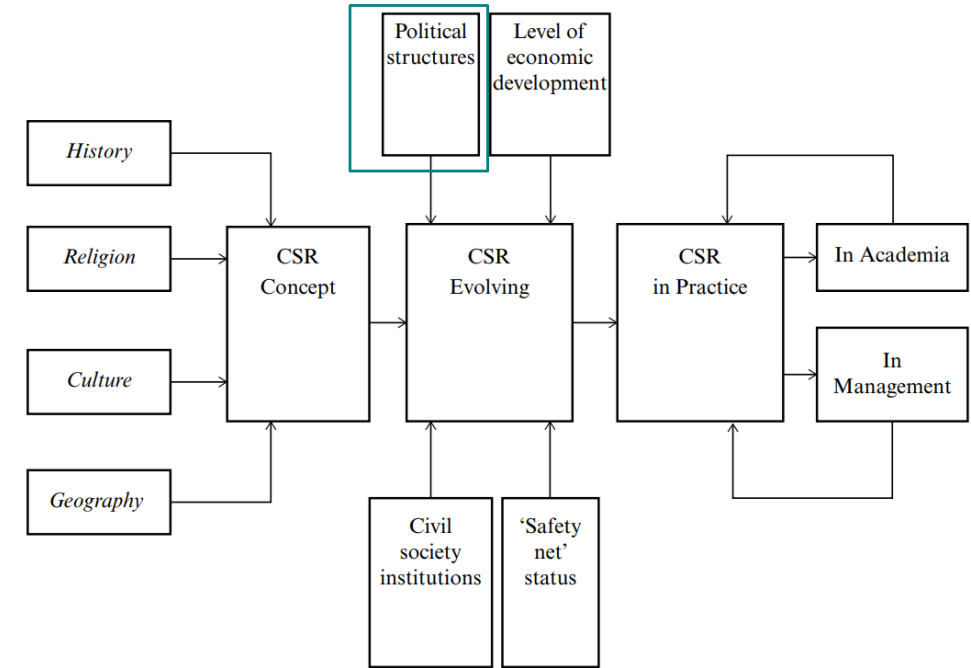
<https://doi.org/10.4337/9781783474806> p. 34

7. ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

Оскільки корпоративна соціальна відповідальність настільки тісно пов'язана зі стосунками між бізнесом і урядом, легко зрозуміти, чому політичні структури країни можуть впливати на концепцію та практику КСВ у цій країні. Погляд на Китай і Сполучені Штати, які представляють комуністичну форму правління та переважно капіталістичну політичну економію, пропонує просту ілюстрацію та яскравий контраст.

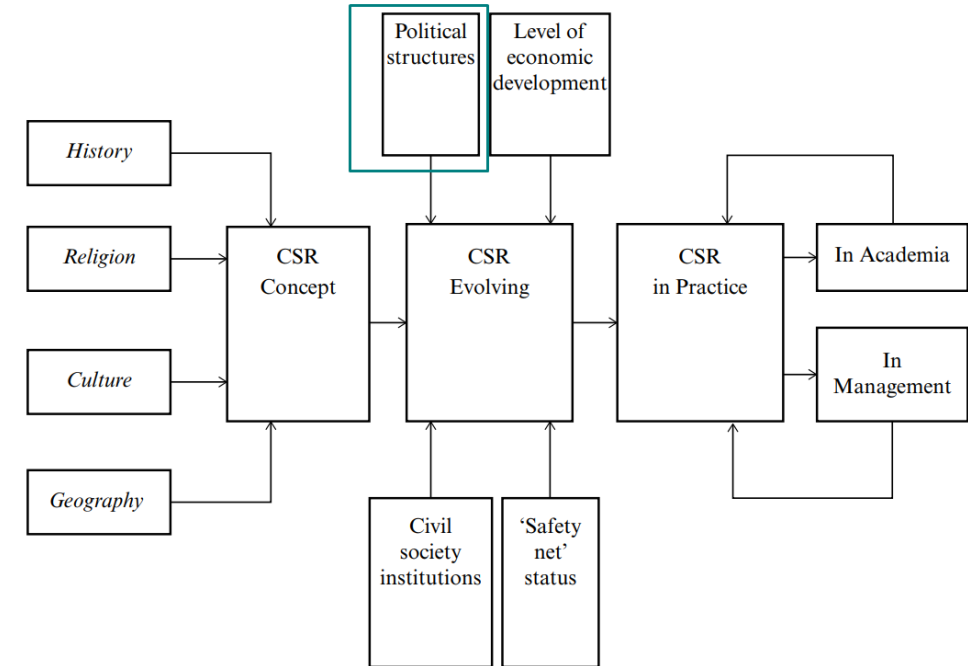

7. ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

Перехід від Мао до Дена та «відкриття» економіки Китаю до помірної міри для ринкових рішень було зазначено вище. Ця тенденція зберігалася протягом наступних трьох-чотирьох десятиліть. Тим не менш, уряд Китаю все ще контролює великі частини своєї економіки прямо чи опосередковано через свої державні підприємства (ДП). Позиція «за замовчуванням», так би мовити, полягає в тому, що прийняття економічних рішень є функцією уряду, за винятком випадків, коли, де та будь-якої міри уряд вирішить відмовитися від контролю. Закон про компанії 1994 року Китаю визнав концепцію корпоративної соціальної відповідальності.

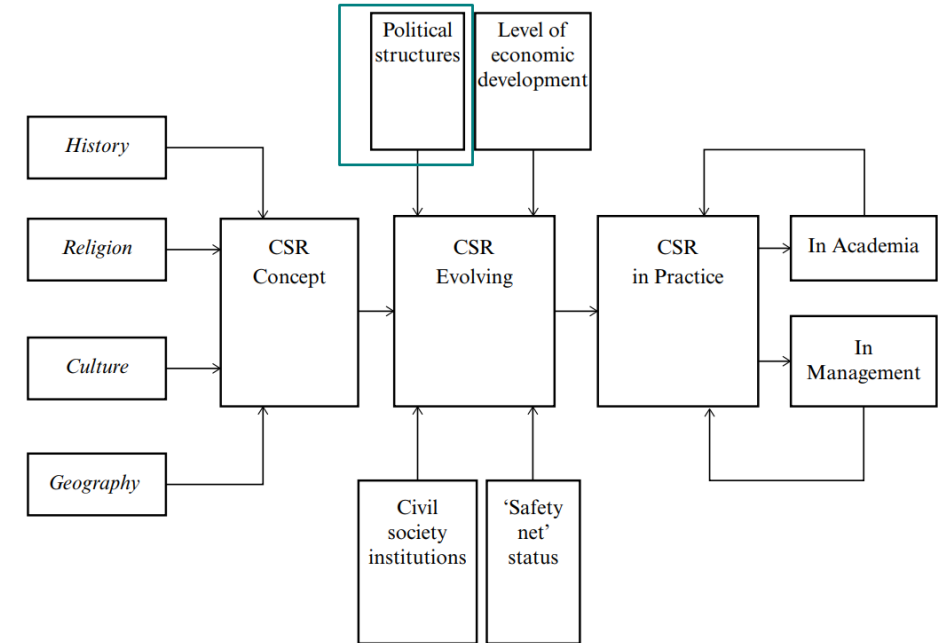

7. ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

Це було більш чітко викладено в статті 5 Закону про компанії 2006 року, в якій зазначено: «під час ведення бізнесу компанія повинна дотримуватись законів і адміністративних правил, дотримуватися суспільної моралі та ділової етики, діяти сумлінно, підпорядковуватися державному та громадському нагляду та нести соціальну відповідальність». Природа та масштаб цієї «соціальної відповідальності» залишаються неясними; На сьогоднішній день китайський уряд приділяє значно більше уваги питанням навколишнього середовища, ніж питанням прав людини. Чіткий наслідок полягає в тому, що КСВ у Китаї означає те, що уряд, тобто Комуністична партія, хоче, щоб це означало. Можна лише припускати, чи змінить це поступово зростання кількості західних транснаціональних компаній (МНК), що працюють у Китаї, оскільки вони приносять із собою західні концепції та практики, пов'язані з корпоративною соціальною відповідальністю.

Örtenblad, A. (2016). *Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context*. Edward Elgar Publishing.

<https://doi.org/10.4337/9781783474806> p. 34

Co-funded by
the European Union

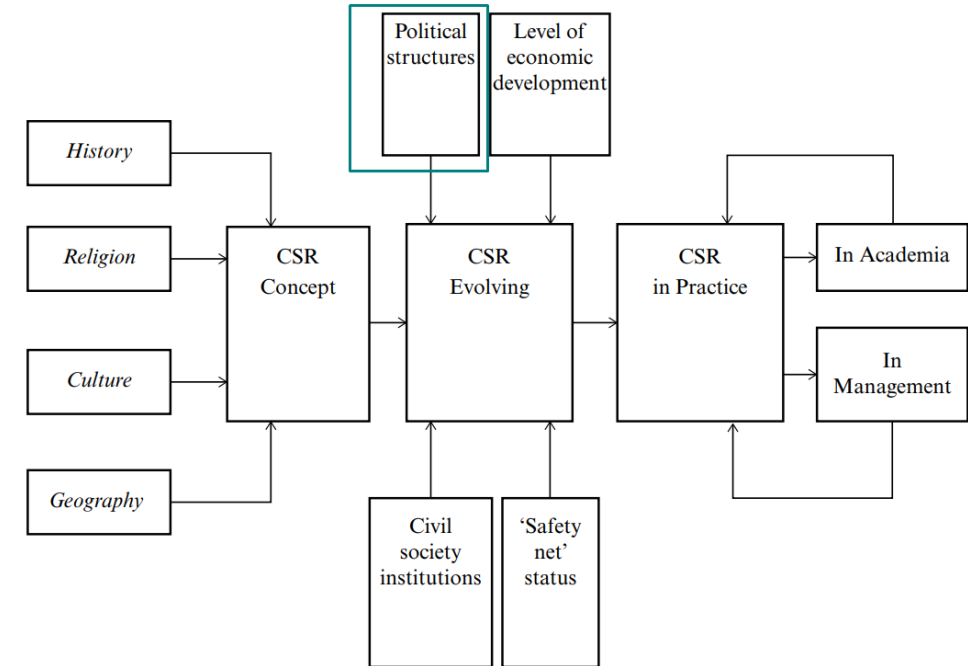

Sumy National
Agrarian University

7. ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

Навпаки, позиція «за замовчуванням» у Сполучених Штатах і Західній Європі полягає в тому, що вільний ринок прийматиме економічні рішення, за винятком тих сфер, де втручається уряд.

Örtenblad, A. (2016). *Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context*. Edward Elgar Publishing.

<https://doi.org/10.4337/9781783474806> p. 34

Co-funded by
the European Union

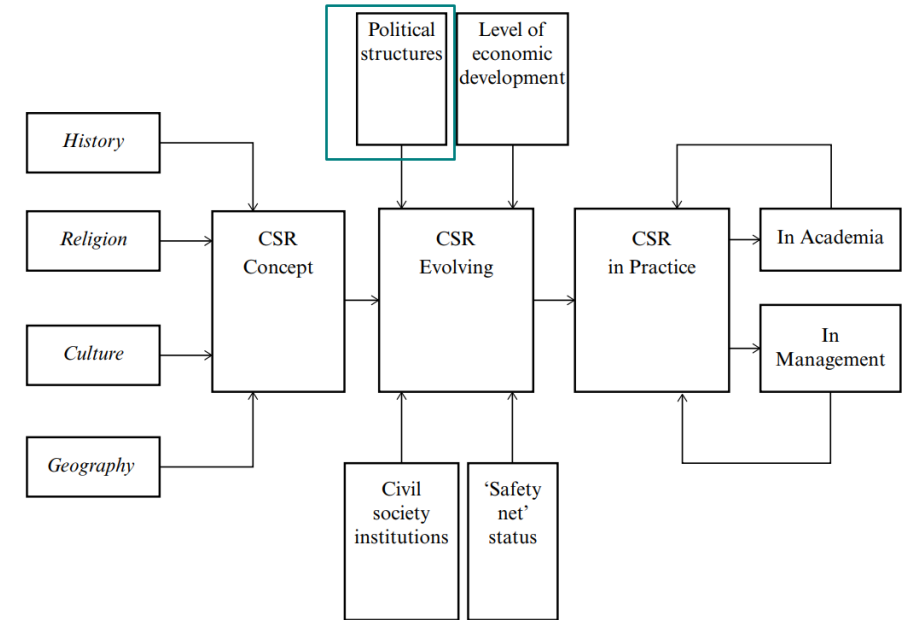

Sumy National
Agrarian University

7. ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ

Таким чином, політичні структури будь-якої країни впливають на концепцію та практику корпоративної соціальної відповідальності в цій країні трьома способами. **ПО-ПЕРШЕ**, виникає питання про те, якою мірою уряд чи вільний ринок приймають економічні рішення. **ПО-ДРУГЕ**, яке чітко пов'язане з першим, постає питання про те, наскільки оперативним є державне регулювання. У міру того, як безпечні та здорові умови праці встановлені урядом, для корпорацій стає менш проблемно керувати своєю добровільною практикою КСВ. І **ПО-ТРЕТЄ**, виникає питання про рівень виконання цього регулювання. Наприклад, трудове законодавство Китаю обмежує понаднормову роботу не більше ніж 36 годинами на місяць, але Сюй і Лі (2013, стор. 375) повідомляють, що співробітники Foxconn у 2010 році під час кількох повідомлень про самогубства були змушені працювати від 80 до 100 понаднормово годин на місяць. **ЯКЩО ДОТРИМАННЯ НОРМАТИВНИХ АКТІВ НЕДОСТАТНЬО, ТО ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ ЗА ГУМАННЕ СТАВЛЕННЯ ДО ПРАЦІВНИКІВ ЗНОВУ ЛЯГАЄ НА КОРПОРАЦІЮ.**

Xu, K., & Li, W. (2013). An Ethical Stakeholder Approach to Crisis Communication: A Case Study of Foxconn's 2010 Employee Suicide Crisis. *Journal of Business Ethics*, 117(2), 371–386. <https://doi.org/10.1007/s10551-012-1522-0>

Örtenblad, A. (2016). *Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context*. Edward Elgar Publishing.

<https://doi.org/10.4337/9781783474806> p. 34

Co-funded by
the European Union

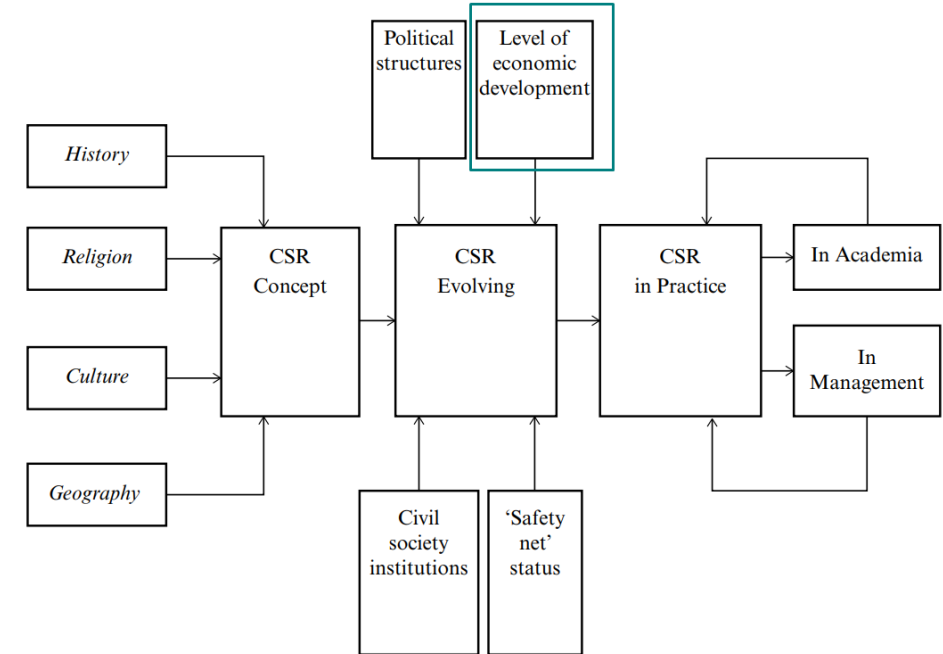

Sumy National
Agrarian University

8. РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Здається цілком зрозумілим, що рівень економічного розвитку країни впливатиме на погляди на корпоративну соціальну відповідальність, і це можна виразити на двох рівнях: **ДОСТУПНІСТЬ** і **ОЧІКУВАННЯ**. Повернемося до питання понаднормової роботи. Чи може така збідніла країна, як Бангладеш чи Центральноафриканська Республіка, дозволити собі встановити обмежений робочий тиждень для своїх громадян? Якщо роль цієї країни в міжнародній торгівлі базується на її найнижчій заробітній платі, тоді ні з економічного, ні з політичного, ні з соціального погляду ні для уряду, ні для бізнес-спільноти може бути неможливо вжити заходів щодо обмеження допустимої тривалості робочого тижня і, таким чином, підняти ставки заробітної плати. Країна, що розвивається, може бути просто не в змозі дозволити собі виплати робочої сили, які може собі дозволити розвинена країна: медичне страхування, оплачувані відпустки, пенсійні виплати тощо.

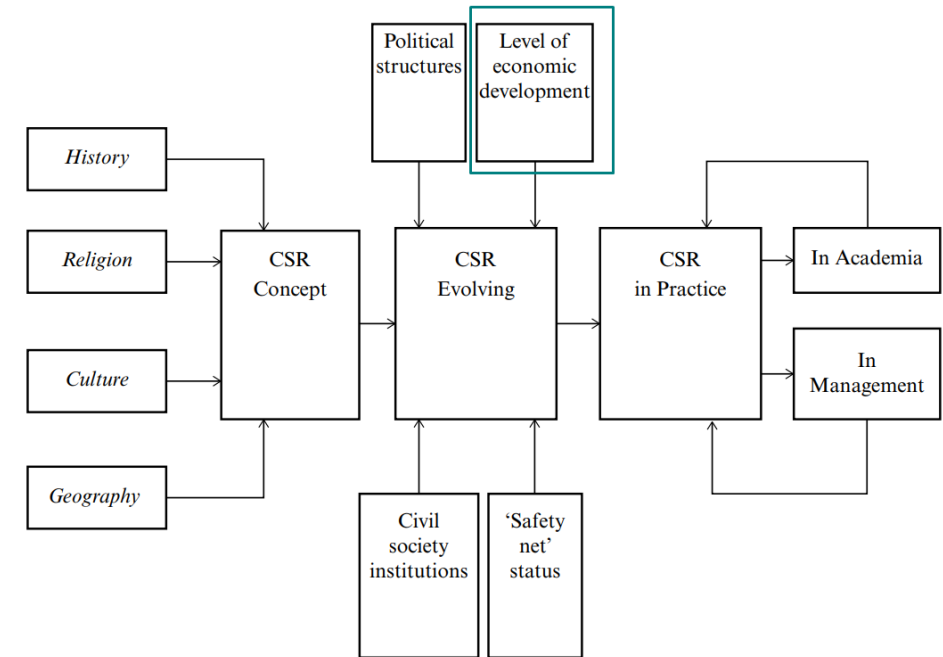
8. РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Питання очікувань.

Якщо загальне населення африканської країни на південь від Сахари не знайоме з пільгами для працівників, згаданими вище, то для підприємств мало стимулів брати на себе додаткові витрати на заробітну плату.

Келсі Тіммерман (2012) писав, що швейні працівники в Бангладеш обурювалися зусиллями захисників прав людини обмежити кількість понаднормових годин, які їм просили працювати. Вони не тільки звикли працювати 80 годин на тиждень або довше, але й хотіли й потребували додаткового доходу.

Timmerman K. (2012) *Where am I wearing? A global tour to the countries, factories, and people that make our clothes* (2nd ed.). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons

Co-funded by
the European Union

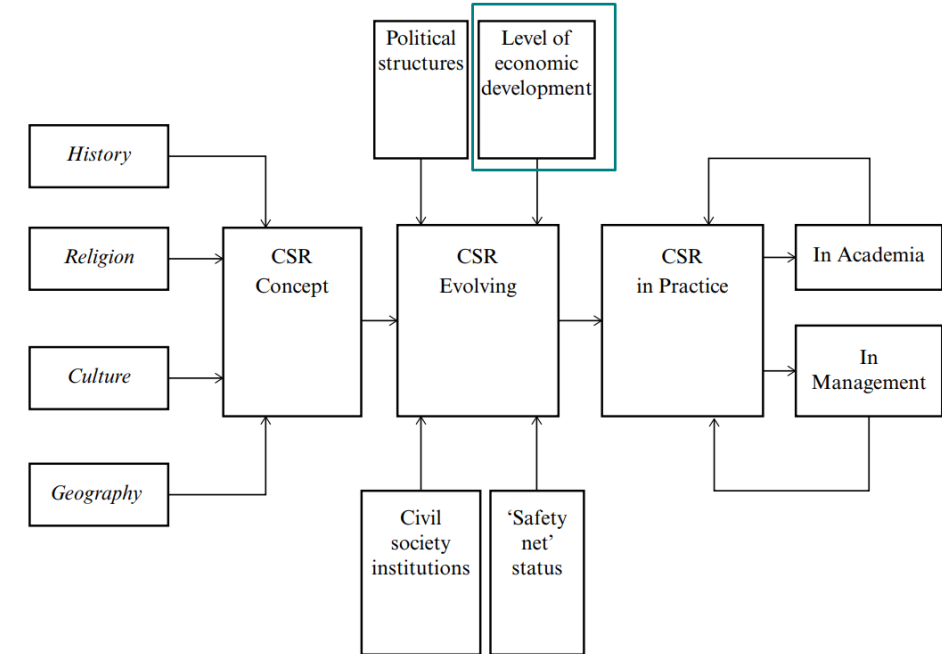
Sumy National
Agrarian University

8. РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Є два додаткові аспекти економічного розвитку, які можуть вплинути на практику корпоративної соціальної відповідальності в країні: обидва пов'язані зі **СТУПЕНЕМ ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЇ КРАЇНИ**. КСВ, насправді, за визначенням, мало стосується сільськогосподарського сектора країни.

Тому, коли економіка країни зростає та розвивається, коли виробництво та сфера послуг стають більш важливими частинами загальної економіки, КСВ також набуває значення просто тому, що корпорація стає важливішим гравцем в економіці країни.

Co-funded by
the European Union

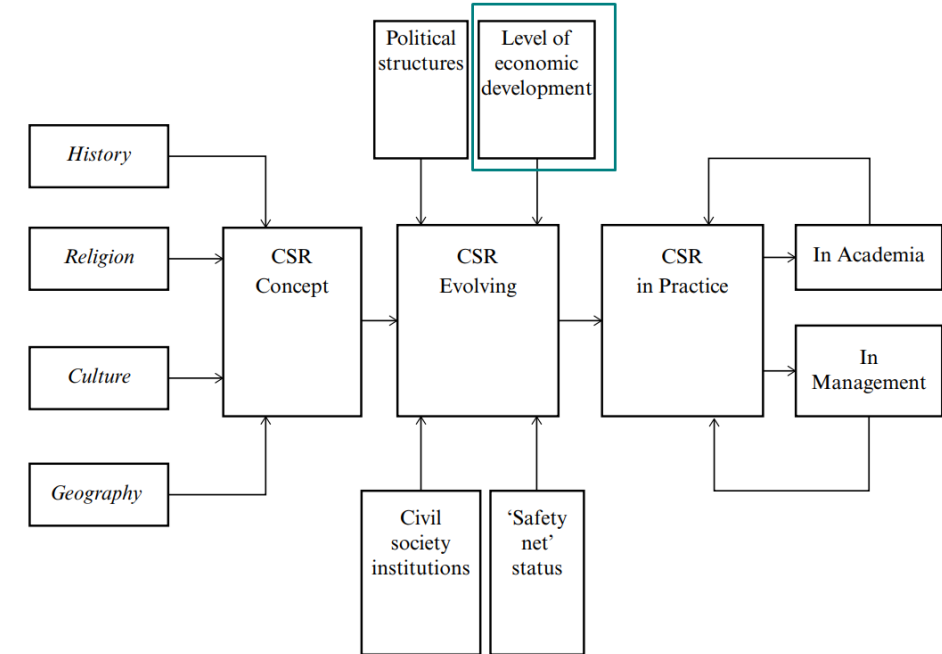
Sumy National
Agrarian University

8. РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ

Другий аспект впливає зі ЗВ'ЯЗКУ МІЖ ІНДУСТРІАЛІЗАЦІЄЮ ТА НАВКОЛИШНІМ СЕРЕДОВИЩЕМ. Швидка індустріалізація Китаю призвела до добре задокументованих і надзвичайно серйозних проблем із забрудненням повітря та води. Центральний уряд Китаю почав підштовхувати бізнес-сектор до зниження небезпечно високого рівня забруднення, тим самим посилюючи увагу до КСВ.

Навпаки, в економіці Індії все ще домінує сільськогосподарський сектор. Корпоративна соціальна відповідальність, безсумнівно, жива і здорова в академічних установах Індії, а також у корпоративних залах засідань країни, але вона набуде ще більшої актуальності та важливості, оскільки виробничий сектор Індії зростатиме, а її сільськогосподарський сектор скорочуватиметься як відсоток у загальній економіці.

Co-funded by
the European Union

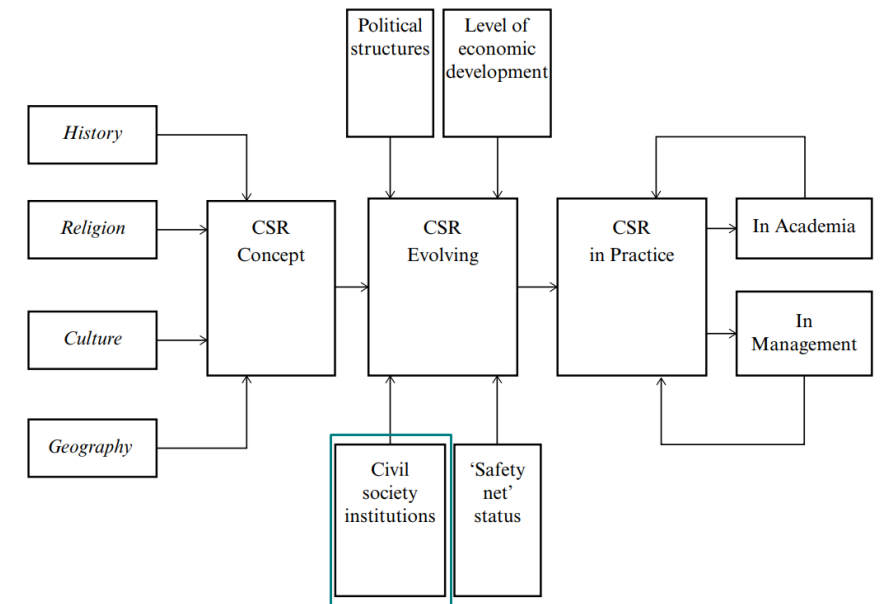

Sumy National
Agrarian University

9. ІНСТИТУТИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Профспілкові організації

З середини дев'ятнадцятого століття, коли індустріалізація охопила більшу частину західного світу, коли окремі підприємства росли та набували великого багатства та влади, відносини між роботодавцями та їхніми працівниками різко змінилися. Окремий працівник не міг зрівнятися з гігантською корпорацією. Тільки тоді, коли робітники об'єднуються певним чином організовано, вони зможуть розраховувати на будь-яку переговорну силу. Грубо кажучи, протягом останніх 150 років профспілки в усьому розвиненому світі відігравали роль у трьох важливих напрямках, змушуючи корпорації вирішувати повний спектр проблем працівників. **ПО-ПЕРШЕ**, профспілки чинили тиск на роботодавців шляхом прямих переговорів, використовуючи загрозу виходу з роботи, щоб надати їм надійної влади. **ПО-ДРУГЕ**, профспілки ведуть активну політичну діяльність – створюють політичні партії в багатьох країнах (наприклад, Великобританія), підтримують певні політичні партії в інших (наприклад, Сполучені Штати) – щоб забезпечити законодавчу та регулятивну підтримку своїх членів. І **ПО-ТРЕТЄ**, профспілки можуть впливати на ширше суспільство, привертаючи увагу громадськості до того, що, на їхню думку, є несправедливою заробітною платою та пільгами чи небезпечними умовами праці, таким чином тиснучи на корпорації, щоб вони взяли за виконання своїх обов'язків перед своїми працівниками.

Örtenblad, A. (2016). *Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context*. Edward Elgar Publishing.

<https://doi.org/10.4337/9781783474806> p. 34

Co-funded by
the European Union

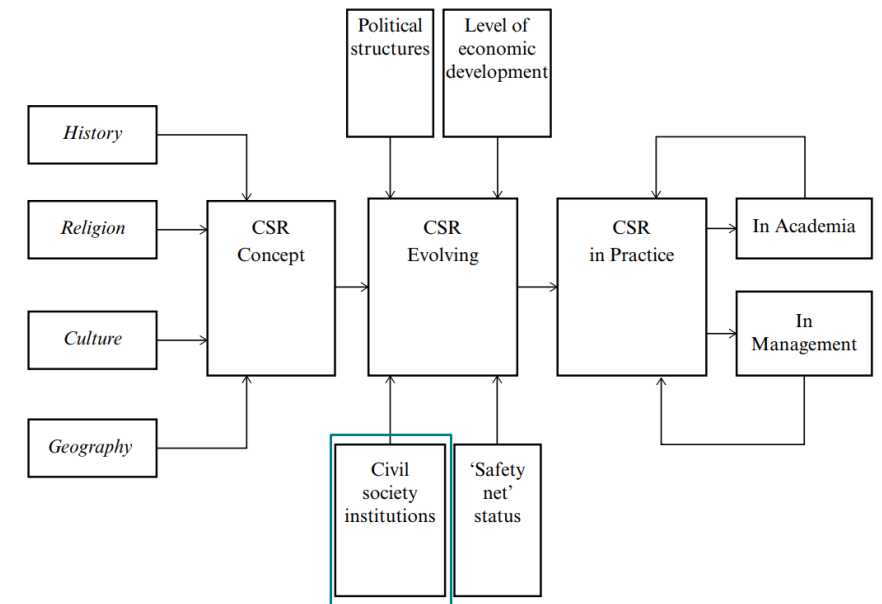

Sumy National
Agrarian University

9. ІНСТИТУТИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

Групи адвокації/неурядові організації

Іншою важливою інституцією в секторі громадянського суспільства кожної країни є групи захисту інтересів і неурядові організації, які можуть бути настільки ефективними в підвищенні обізнаності корпорацій про їхню відповідальність перед різними зацікавленими сторонами. У Сполучених Штатах, якщо поглянути на один кінець спектру, існують буквально десятки екологічних груп, фінансованих приватно і незалежних від уряду, які працюють над широким спектром питань від захисту видів, що знаходяться під загрозою зникнення, до сприяння більш гуманному поводженню під час виховання тварин. і забій тварин для їжі, скорочення викидів вуглецю, захист запасів води тощо. Подібним чином існує багато правозахисних груп, які захищають права споживачів, сприяють кращим процедурам корпоративного управління та правам акціонерів, а також контролюють проблеми з правами людини в ланцюгах постачання корпорацій.

Co-funded by
the European Union

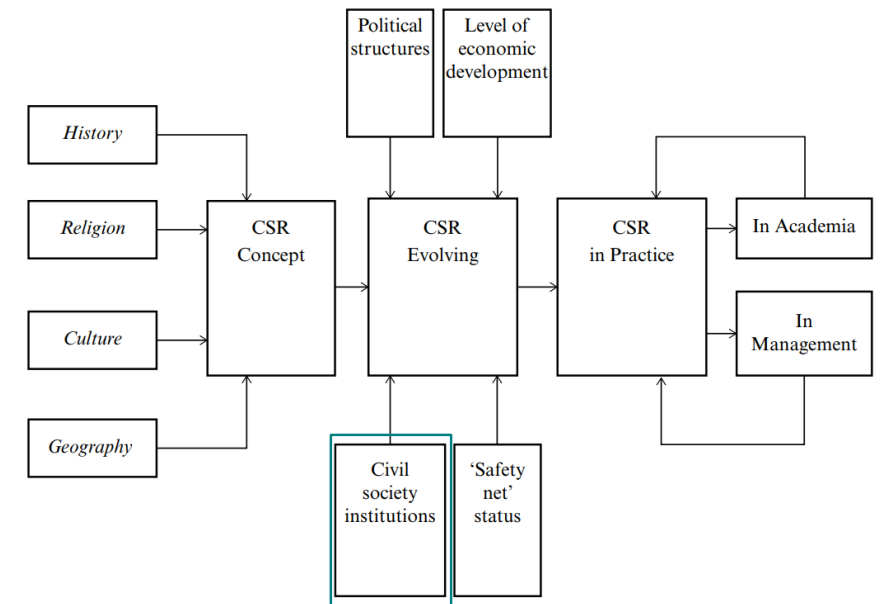

Sumy National
Agrarian University

9. ІНСТИТУТИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

На іншому кінці спектру, в країнах, що розвиваються, Африки, Азії та Південної Америки, існує порівняно небагато таких місцевих організацій. НУО, що діють у цих країнах, швидше за все, є місцевими відділеннями міжнародних організацій.

Десь посередині спектру буде Китай. У комуністичному режимі, принаймні теоретично, групи захисту зайві, оскільки вся політична та економічна діяльність спрямована на користь колективної держави. За часів Мао правозахисні групи були мінімальними за кількістю та маргінальними за значенням. Однак за останні кілька десятиліть кількість таких груп зростає з менш ніж 5000 у 1989 році до 354 000 у 2006 році. Однак, на відміну від західних країн, ці правозахисні групи, щоб бути легальними, повинні шукати спонсорства в державному бюро і, отже, підлягають урядовому контролю, а не є справді незалежними. Там, де правозахисні групи та неурядові організації мають сильну присутність і користуються незалежним статусом, вони, як і у випадку з профспілками, відіграють вирішальну роль у тому, щоб змусувати корпорації пам'ятати про свої обов'язки перед широким колом зацікавлених сторін. Самі по собі групи захисту інтересів мають обмежений вплив і силу; їхня кількість членів іноді невелика, а їхні ресурси обмежені та невизначені. Але коли вони отримують співпрацю з медіа-організаціями, їхній вплив і влада значно збільшуються.

Örtenblad, A. (2016). *Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context*. Edward Elgar Publishing.

<https://doi.org/10.4337/9781783474806> p. 34

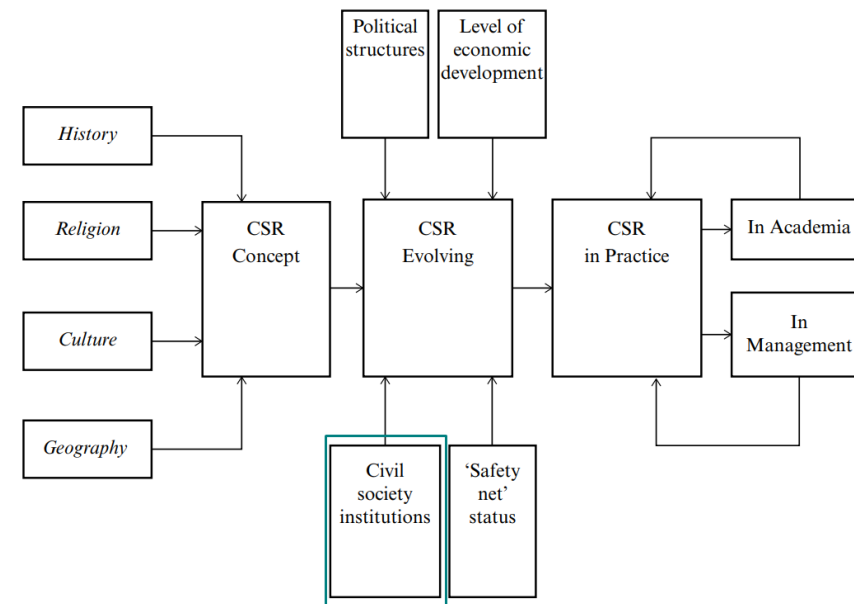

9. ІНСТИТУТИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА

ЗМІ

Занадто часто на Заході ми сприймаємо як належне сильні та незалежні ЗМІ: друковані видання, радіомовлення, а віднедавна й онлайн. Ми припускаємо, що медіаорганізації, які представляють повний спектр політичних та економічних ідеологій: консервативні, ліберальні та все між ними, будуть відкрито й рішуче висловлювати різні точки зору. Саме така інституція є абсолютно необхідною для повного розквіту корпоративної соціальної відповідальності. У ТІЙ МІРІ, В ЯКІЙ КЕРІВНИКИ КОМПАНІЙ ЗНАЮТЬ, ЩО ВОНИ НЕ МОЖУТЬ ДІЯТИ ЗА ЗАВІСОЮ ТАЄМНИЦІ - ПРІНАЙМНІ ПРОТЯГОМ ТРИВАЛОГО ПЕРІОДУ ЧАСУ - І ЩО ЇХНІ РІШЕННЯ ТА ДІЇ ОБОВ'ЯЗКОВО І ВРЕШТІ-РЕШТ БУДУТЬ ДОСТУПНІ ДЛЯ ГРОМАДСЬКОГО КОНТРОЛЮ, КОРПОРАТИВНІ ЗЛОЧИНИ ЗВЕДЕНО ДО МІНІМУМУ ТА ЗАОХОЧУЄТЬСЯ КОРПОРАТИВНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ.

Сила, свобода та відкритість цих трьох інститутів громадянського суспільства – профспілкових організацій, груп захисту інтересів і ЗМІ – надзвичайно важливі для розуміння практики корпоративної соціальної відповідальності в кожній країні. Вони представляють важливий аспект «контексту» КСВ.

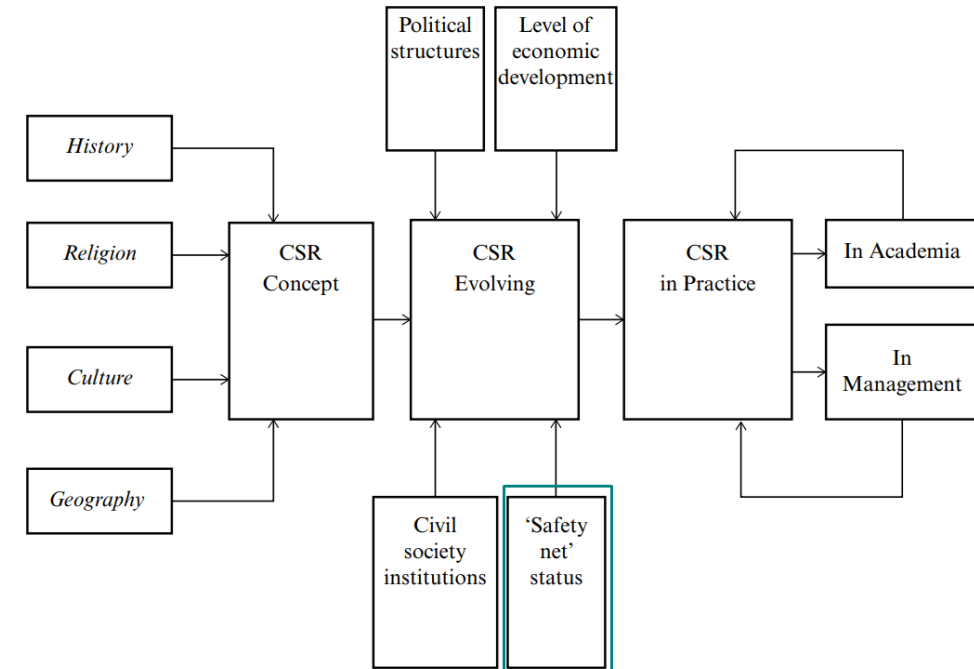
10. 'SAFETY NET' PROVISIONS

Останнім із восьми елементів у цьому аналітичному інструменті для розуміння контексту корпоративної соціальної відповідальності в будь-якій країні є так звані положення про систему безпеки, яку країна надає тим своїм громадянам, які цього потребують.

Це ще раз підкреслює важливий зв'язок між бізнесом і урядом у вивченні та практиці КСВ.

Багато країн Західної Європи, особливо Німеччина та скандинавські країни, мають досить широкі положення «мережі безпеки», включаючи, наприклад, додаткове харчування та допомогу на житло, державне медичне обслуговування, страхування на випадок безробіття, ранній вихід на пенсію та догляд за людьми похилого віку та догляд за дітьми.

Сполучені Штати дещо менш щедрі, але пропонують багато з цих положень безробітним або безробітним.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

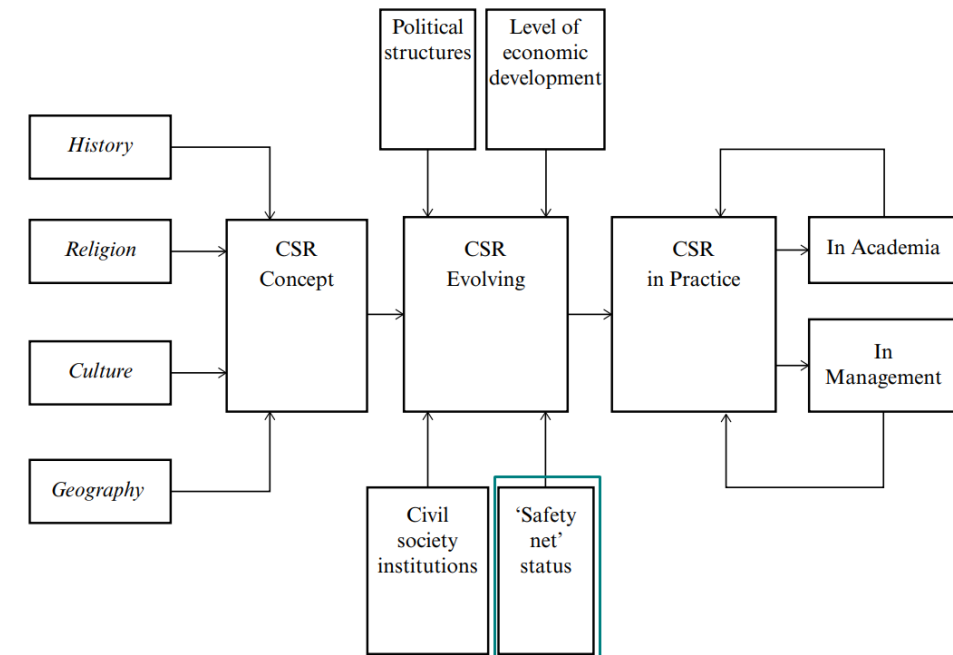
10. 'SAFETY NET' PROVISIONS

Існують дві абсолютно різні точки зору щодо того, як система соціального страхування країни впливає на розуміння менеджерами своїх очікувань і зобов'язань щодо КСВ.

ПЕРШИЙ – це те, що ми могли б назвати взаємодоповнювальними відносинами. Якщо в певній країні існує потужний набір положень про безпеку, це є результатом того, що уряд країни реагує на побажання та очікування населення. У такому середовищі можна очікувати, що корпорації також будуть чуйними та сприймуть суспільні настрої, добровільно прийнявши свої обов'язки перед різними зацікавленими сторонами.

ІНШИЙ ПОГЛЯД — це те, що ми можемо описати як опозиційні відносини. Якщо існує потужний набір положень про систему безпеки, тоді корпорації можуть припустити, що їхні обов'язки менші, оскільки є менша потреба. І навпаки, якщо уряд забезпечить менше захисту - для працівників, для споживачів, для довкілля - більше відповідальності ляже на плечі корпорацій.

Незалежно від того, якому з цих поглядів хтось віддає перевагу, зрозуміло, що положення про систему безпеки є важливим елементом у розумінні сприйняття та практики корпоративної соціальної відповідальності в кожній країні.

Örtenblad, A. (2016). *Research Handbook on Corporate Social Responsibility in Context*. Edward Elgar Publishing.

<https://doi.org/10.4337/9781783474806> p. 34

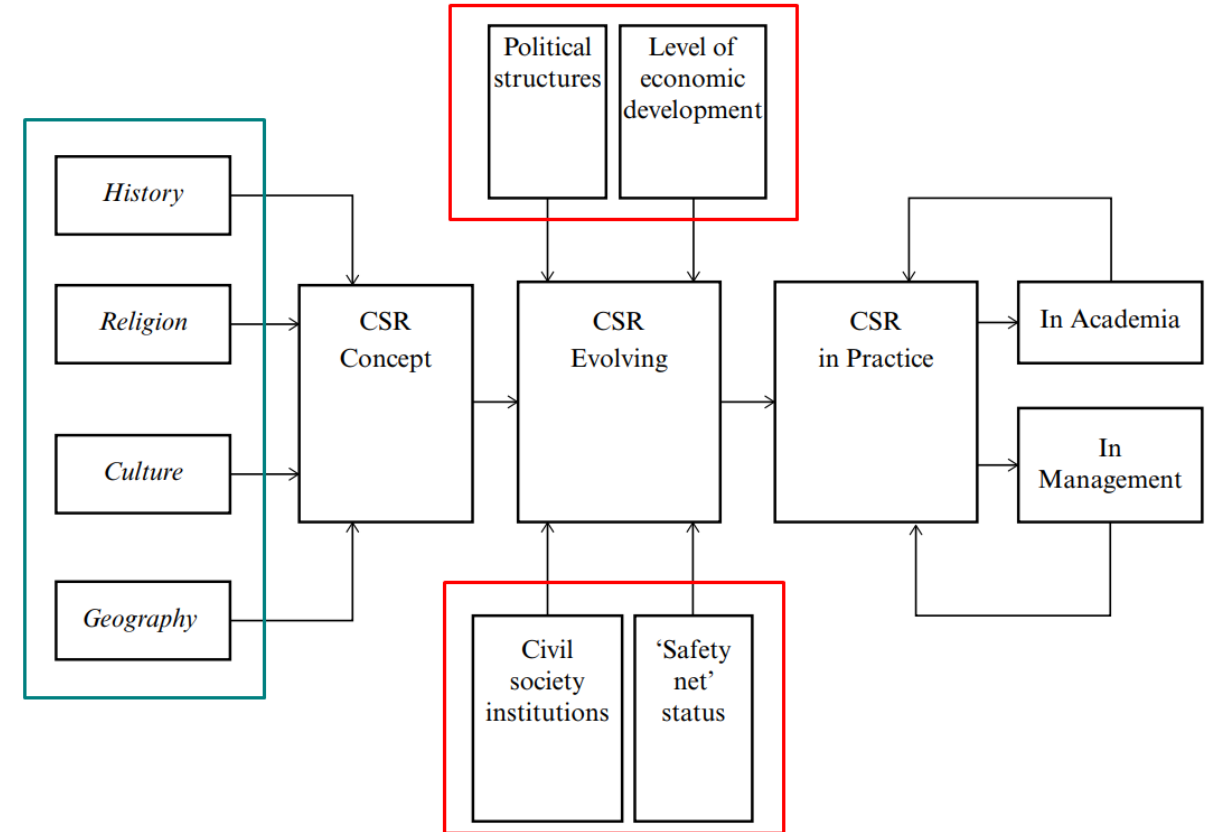
10. 'SAFETY NET' PROVISIONS

Завдяки цьому короткому опису восьми елементів інструменту для аналізу того, як сприймається та практикується КСВ, тепер має бути більш зрозумілим, що ілюструє малюнок

Перші чотири елементи - історія, релігії та філософії, соціальні норми та географія - є статичними. Вони є основою для концепції корпоративної соціальної відповідальності в певній країні.

Останні чотири елементи – політичні структури, рівень економічного розвитку, сила профспілок, правозахисних груп і вільних засобів масової інформації, а також наявність положень про систему соціального захисту – можуть змінюватися і змінюються.

З ЦІЄЇ ПРИЧИНИ СПРИЙНЯТТЯ ТА ПРАКТИКА КСВ У КОЖНІЙ КРАЇНІ Є ДИНАМІЧНОЮ ТА РОЗВИВАЄТЬСЯ.

Co-funded by
the European Union

Sumy National
Agrarian University

КОНЦЕПЦІЇ ЕВОЛЮЦІЇ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ: РОЛЬ КОНТЕКСТУ ТА ІНСТИТУЦІЙНИХ УМОВ

1. РОЛЬ КОНТЕКСТУ У ЕВОЛЮЦІЇ ТА РОЗУМІННІ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
2. КОНЦЕПТУАЛЬНА МОДЕЛЬ ЕВОЛЮЦІЇ І РОЗВИТКУ КОРПОРАТИВНОЇ СОЦІАЛЬНОЇ ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ
3. ІСТОРІЯ
4. РЕЛІГІЯ ТА ФІЛОСОФСЬКІ ТРАДИЦІЇ
5. КУЛЬТУРА, СОЦІАЛЬНІ НОРМИ І ЗВИЧКИ
6. ГЕОГРАФІЯ
7. ПОЛІТИЧНІ СТРУКТУРИ
8. РІВЕНЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ
9. ІНСТИТУТИ ГРОМАДЯНСЬКОГО СУСПІЛЬСТВА
10. МЕРЕЖІ БЕЗПЕКИ